

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Franciškanova ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštne. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TIVARIČ

Glasilu Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverjenistvo Ljubljana

Licealna knjižnica
1058 Ljubljana, Strossmayerjeva ulica.
II. drž. gimn. (Bpl.)

Izhaja vsak četrtak. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna številka 10 Din. Pov. UJU ima s članstvom naročnino oglaševanje in rešene vseh vrst ječin 2-50 od prvega ratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Glavna kontrola drž. računovodstva odreka učiteljstvu pravico do polne penzije z 32 leti.

Do go časa je že krožila govorica, da Glavna kontrola drž. računovodstva odreka učiteljstvu pravico štetja 15% v penzijo po 32 službenih letih, vendar temu nismo mogli verjeti, ker je ista glavna kontrola v konkretnih slučajih odmerila učiteljem po 32 letih tudi 15% v penzijo.

Te dni pa je prinesla »Narodna Prosveta« sledečo presenetljivo vest: »Odluka Glavne Kontrole. Opšta sednica Glavne Kontrole, jednom svojom odlukom protumačila je na štetu učitelja odredbu čl. 31. Zakona o činovnicima po kome se povišica 15 od sto po navršetku godina službe računa i za penziju. Glavna Kontrola odlučila je, da se to ima uračunati samo onim učiteljima i profesorima, koji imaju 35 godina službe i ako se u Zakonu izrikom pravi izuzetak za one za koje važe posebni zakoni i koji pravo na punu penziju imaju posle 32 godine službe. Iz ovoga se vidi da su svi učitelji, koji su penzionisani pre navršetka 35. god. službe, materijalno znatno oštećeni i ako im je od strane Ministarstva Prosvete obećavano da materijalno ništa ne gube.«

Člen 31. uradniškega zakona pravi v tem oziru sledeče: »Po zvršetku najvišje stopnje osnovne plače pripada uslužbencem za ves čas nadaljnega službovanja njegova najvišja letna osnovna plača, zvišana za 15%. Ta povišek se šteje za pokojnino samo onim, ki imajo 35 službenih let, če ni s specialnim zakonom odrejeno drugače.«

Jasno je razvidno, da se ima onim, ki imajo krajšo službeno dobo določeno s specialnimi zakoni, računati ta 15% povišek preje v penzijo.

Tako tolmači ta člen tudi predsednik upravnega sodišča v Zagrebu dr. C. Cavalieri v svoji knjigi »Disciplinski propisi po zakonu od 31. jula 1924«, kjer pravi pri interpretaciji čl. 31. sledeče: »Ova se mu povišica (15%) računa i u penziju, ako je navršio 35 godina službe,

odnosno i prije, ako je specialnim zakonom propisano kraće službovanje.«

In učitelji imajo svoj specialen zakon, ki jim predpisuje 32letno službeno dobo. To je »zakon o izpremembah in izpopolnitvah zakona o narodnih šolah z dne 19. aprila 1904«, ki je bil sprejet na seji dne 9. julija 1919 od narodnega predstavništva, sklicanega z ukazom z dne 24. februarja 1919 na dan 1. marca 1919 v Beograd.

Člen 33. tega zakona, ki ga je smatrali za učitelje kot specialen zakon, pravi v al. 6. sledeče: »Po zvršetku 32 službenih let se more učitelj (učiteljica) upokojiti s poslednjo plačo...«

Iz interpretacije dr. Cavalierija, da se nanaša pripomba k členu 31. glede specialnih zakonov na službeno dobo in iz gori citirane določbe službene dobe za učiteljstvo je jasno razvidno, da se more učiteljstvu šteti 15% povišek že po 32 službenih letih v penzijo in ne pri 35, kakor to tolmači Glavna kontrola.

To je postalo torej zaradi te odločbe sporno vprašanje, kakor je sporen člen 239., katerega napačno tolmačijo, ker odmerjajo penzijo pri vseh upokojencih z nepolnimi službenimi leti od stare mesto od zadnje plače.

Poverjenistvo UJU — Ljubljana je poskrbelo, da so se vložili načelni rekuzi na Državni svet glede odmere penzije po čl. 239., da se je vložil rekuz s strani meščanskošolskega učiteljstva, ker mu 10% povišek po čl. 7. čin. zakona ni štet v penzijo v zmislu čl. 138. čin. zakona in poziva tudi vse one, ki bodo upokojeni z 32 službenimi leti, a še nimajo 35 službenih let, da se obračajo na Pov. UJU — Ljubljana, če jim ne bo všteti 15% povišek v penzijo.

Končnoveljavno bo tudi o tem vprašanju sklepal Državni svet, katerega odločba bo merodajna in odločilna. Nihče pa naj ne zamudi pritožbe na Državni svet, ko prejme rešenje o odmeri penzije.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Poročila:

+ SLOVENJGRAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 9. okt. l. v Slovenjgradcu. Navzočih je bilo 24 članov, odsotni 4 opravičeni člani.

Uvodoma je tov. predsednik pozdravil navzoče, posebej došla gosta tov. Selakovo in tov. Womerja iz marenberškega okraja ter novovstopivša člana tov. Pipanovo in tov. Jurančiča iz Slovenjgradca. Med zborovanjem pa novodoselega upravitelja iz Šmartna, tovariša Kavčiča. Tov. Repiču in Šalamunu, ki sta o počitnicah stopila v pokoj, želi v imenu vseh članov še mnogo zdravil let in da bi tudi nadalje ostala zvesta člana naše organizacije. Tov. Repič se poslavlja od našega društva, ker je vsled svojega sedanjega bivališča bližje celjskemu društvu.

Zapisnik zadnjega zborovanja se je prečital in odobril. Rešili so se došli dopisi in razpravljalo se je o aktualnih stanovskih zadevah.

Sprejeta je bila resolucija:

1. Učiteljsko društvo za Slovenjgradec protestira proti zavlačevanju izplačila povišic, oziroma prevedbi na višjo stopnjo. UJU pov. Ljubljana se naproša, da potom UJU pov. Beograd urgira takojšnjo rešitev vseh prošenj. Obenem zahtevamo, da se napredovanje vrši zopet avtomatično pri knjigovodstvu, in sicer na osnovi sporočila srez. šol. nadzorništva.

Sledili sta poročili pokrajinske (tov. Stanovnikova) in glavne skupščine (tov. Purkhart) v zadovoljivost vseh članov.

Ob sklepu zborovanja je tov. ravnatelj Vrečko poročal o sadjarski razstavi v Šmartnem ob Paki. Pokazal nam je razne vrste jabolk ter nas seznanil z njih imeni. Za njegova praktična izvajanja mu je učiteljstvo hvaležno.

Prihodnje zborovanje bo začetkom decembra.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA RADOVLJSKI OKRAJ je zborovalo dne 4. t. m. na Jesenicah. Tovariši predsednik se je v svojem pozdravnem govoru spomnil umrlega tov. J. Dimnika ter g. nadzornika Turka in predlagal, da ga društvo označi kot častnega člana, kar je bilo z dolgotrajnim ploskanjem in odobravanjem sprejeto.

Podal je nato besedo gospodu dr. Obersnelu, ki je v jako jasnem referatu izčrpno poročal o »Sokolstvu« s posebnim ozirom na učiteljski stan. Društvo mu je jako hvaležno za njegov referat in je izrazilo željo, da bi še večkrat poročal.

Nato je sledilo poročilo tov. Šege o pokrajinski skupščini v Krškem in poročilo tov. Hudeta o skupščini v Dubrovniku.

Izvoljen je bil za blagajnika tov. Jos. Korošec mesto tov. Flereta, ki je zapustil naš okraj in odšel v Ljubljano.

Nato so bile sprejete resolucije, ki smo jih objavili posebej, na predlog tov. Hudeta.

Po raznih slučajnih predlogih se je tov. predsednik zahvalil za obilno udeležbo ter zaključil zborovanje s pozivom, da naj solidarnost v društvu ostane.

— Popravek. Od Jugoslovanske knjigarne smo prejeli z ozirom na naš članek »Klerikalni naskok na Učiteljsko tiskarno« v 41. št. U. T. sledeči popravek:

»Ni res, da razpošilja Katoliška (sedaj Jugoslovanska) knjigarna katekizme in zgodbe poštine prosto župnim uradom s štampiljo knezoškofijskega ordinarijata; res pa je, da plačuje Jugoslovanska knjigarna za vse svoje pošiljke poštino.« — Jugoslovanska knjigarna.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ je zborovalo dne 4. oktobra 1924 v Konjicah.

Udeležba je bila kljub prekinitvam pouka na posameznih šolah še precej dobra, kajti od 57 članov je bilo navzočih 43.

Glavna, obenem tudi najlepša točka dnevnega reda je bil nastop učencev po Tyrševem telovadnem sestavu pod vodstvom tovarišev Šege in Mayerja. Zbralo se je sicer le 15 učencev, kajti zborovanje se je vršilo v času »prekinitve pouka na šolah«. A ti so izvajali vse vaje iz vseh strok tako precizno, da bi jih odrasli telovadci izvajali težko bolje in natančneje. Vsak gib, vsaka kretnja — vse kot vltito. Učenci so nastopili najprej s prostimi vajami, katerim sta sledili dve prav mični sestavi. Redovne vaje so se kaj strumno izvajale v členu, enako tudi v vodu. Nova enotna povelja J. S. S. jim niso delala nikakšnih težkoč, vse je šlo kot na vrvi. Sledile so vaje z orodjem in na orodju. Mladi telovadci so bili na konju, kozi, bradlji, drogu in gredi kakor doma. Nadalje so sledile

razne skupine, razne borilne vaje in raznoterosti (živi stolpci, samokolnici, jezdecji), več telovadnih iger (labirint, podajanje male žoge, odbijanje male žoge čez mejo s kijačo, metanje obročkov) in tekme v teku s postavljanjem kijev in tekme v šepanju. Navzoče učiteljstvo je bilo kakor očarano, kajti takšnega nastopa ni pričakovalo ter je burno častilo tovarišema Šegi in Mayerju, ki pač lahko s ponosom gledata na svoje delo v telovadnici.

Po telovadnem nastopu se je pričelo redno zborovanje. V pozdravnem govoru častita tov. predsednik še enkrat prirediteljema in voditeljema telovadnega nastopa, častita mlademu zakonskemu paru Bratkovič-Smerdelj, omeni, da je pristopil v društvo tov. Ivo Pavlič, šol. vodja v Resniku, ki pa je danes odsoten radi vojaških zadev, da je izstopila iz društva mlajša članica, da članek v zadnjem »Učit. Tov.« — posnet iz »Tabora« — zadevajoč tovarišico A. Rottovo, dosedaj članico Slovenjgraškega učiteljskega društva, ne odgovarja istini, Končno opozarja na gonjo, ki se dogaja v zadnjem času zoper šolo sploh in v prvi vrsti zoper napredno učiteljstvo.

Dopisi in poročila o pokrajinski in glavni skupščini UJU se vzamejo odobruje na znanje.

V zadevi Fr. Skuljeve Socialne ustanove učiteljstva Slovenije soglašamo s tozadevnim sklepom pokrajinske skupščine UJU v Krškem.

Glavna kontrola je ustavila izplačilo 10% po členu 7. vsem strok. učiteljem, ki niso na meščanskih šolah.

Glasom odloka ministrstva prosvete z dne 30. avgusta 1924 S. N. br. 18.959 je Glavna kontrola ustavila izplačila 10% poviška za učitelje na srednjih strokovnih in osnovnih šolah.

Tozadevni odlok se glasi: »Komisija za razvrstavanje nastavnika odredila je mnogim nastavnicam pored redovnih prinaležnosti (osnovne i položajne plate) i stanarine još i 10% od redovnih prinaležnosti.

Kako je Glavna Kontrola osporila ovih 10% nastavnicam srednjih i stručnih škola na osnovu čl. 12. Uredba o razvrstavanju, to če starešine obustaviti dalje izdavanje 10% svima nastavnicama, koji su isto povećanje primali a ranije primljene sume na ovo povećanje biće dužan vratiti državi.«

O tem se obveščajo vodstva strokovnih šol vsled razpisa prosvetnega oddelka za Slovenijo z dne 24. septembra 1924, št. 14.816/ad.

Glavna kontrola se torej drži točno pomanjkljive in v marsičem krivične razvrstilne uredbe.

Pri zadeti so že prej napravili pritožbe na Državni svet in istočasno na ministrstvo. Ker je nastal položaj, pri katerem bodo mnogi materialno zelo oškodovani, je Poverjenistvo UJU — Ljubljana oddalo na pristojno mesto sledečo spomenico:

Predmet: Uvrstitev strokovnega učiteljstva na šolah za gluhonemo, imbecilno in slepo deco ter učiteljstvo veččin na učiteljskih srednjih šolah in srezkih šolskih nadzornikov po čl. 7., II. odst. uradniškega zakona in čl. 12. uredbe v razvrstitvi.

Spomenica.

Pri razvrstitvi učiteljstva po čl. 7. uradniškega zakona je bilo izpuščeno iz uredbe o razvrstitvi v čl. 12. strokovno učiteljstvo na šolah za slepe, imbecilno in gluhonemo deco, učitelji veččin na srednjih in učiteljskih šolah in srezki šolski nadzorniki.

Pri zadeti učiteljstvo je napravilo tozadevne vloge na ministrstvo prosvete, ki je naknadno priznalo vsem strokovnim učiteljem na teh šolah pravico uvrstitve po čl. 7., II. odst. urad. zakona

ter je izdalo prizadetim nova »Rešenja« z 10% poviškom rednih prejemkov. Na podlagi teh »Rešenj« je bil tudi izplačan 10% povišek od 1. maja 1924 naprej.

Sedaj pa je Glavna kontrola ustavila nadaljno izplačevanje 10% poviška in je ukazala celo vrnitev že izplačanih zneskov.

Pripominjamo, da ima strokovno učiteljstvo specialnih šol za gluhonemo, imbecilno in slepo deco enako vredne izpite, kakor učitelji meščanskih šol, kar je jasno razvidno in utemeljeno v vlogah, ki jih ima od navedenih ministrstvo prosvete še v arhivu. Izpiti za to učiteljstvo se vrše pred isto komisijo, pomnoženo s specialisti - strokovnjaki in plačajo tudi iste takse, kakor učitelji za izpit na meščanske šole. To učiteljstvo je imelo tudi pred činovnim zakonom enake prejemke z meščanskošolskim učiteljstvom ter so jim enake pravice priznale glede uvrščenja tudi druge države, n. pr. Francija, Anglija, Češka, Nemčija itd. tako z ozirom na plačo, kakor še posebej z ozirom na skrajšano službeno dobo.

Tudi učitelji veččin na učiteljskih in srednjih šolah morajo imeti pri nameščenju višji strokovni državni izpit, ki odgovarja zahtevam čl. 7., II. odst. čin. zakona.

Z ozirom na navedeno naj se:

I. Odredi nadaljno izplačevanje 10% poviška imenovanemu strokovnemu učiteljstvu ter naj se ukine tozadevni odlok Glavne kontrole, ker je protiven »Rešenjem«, ki jih je prejelo učiteljstvo navedenih šol od ministrstva prosvete.

II. Pri reviziji uredbe o razvrstitvi naj se unesejo vse kategorije strokovnega učiteljstva v člen 12., ki naj se glasi:

Čl. 12. V odredbo drugega odstavka čl. 7. zakona o čin. spadajo: učitelji višjih osnovnih meščanskih šol s strokovnim izpitom in s takim izpitom prideleni na druga mesta; učitelji specialnih šol za gluhonemo, imbecilno in slepo deco s strokovnim izpitom, učitelji veččin na učiteljskih srednjih in njim enakih šolah s strokovnim izpitom in srezki šolski nadzorniki.

Predsedstvo UJU je sporočilo našemu poverjenistvu, da je tozadevno podvzelo korake in je izročilo tudi spomenico komisiji, ki izdeluje izpremembe.